

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

Т.Ф.

Бірюкова

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА КРАЇН СВІТУ

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціально-поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Цокур Євген Георгійович, д.політ.н., доц., проф. кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри Політології

Протокол № 1 від "30" ср 2024 р.
Завідувач кафедри Політології

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: thcokur2004@ukr.net

Телефон: 067 612 94 20

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Telegram за номером 067 612 94 20

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з системою творення та реалізації державної політики країн світу сьогодення, різноманітними науковими школами та концепціями.

Завдання навчальної дисципліни:

1. оволодіння знаннями із предмету, об'єкту та структури дисципліни «державна політика країн світу»;
2. формування уявлень про функції та роль у житті держави та суспільства державної політики країн світу;
3. встановлення зв'язку дисципліни державна політика країн світу з теорією адміністративно-територіального поділу держави.

Міждисциплінарні зв'язки пов'язують курс «Державна політика країн світу» з такими науковими дисциплінами як: міжнародні відносини, геополітика, політологічна регіоналістика, політична психологія, політична антропологія, політична історія.

Для реалізації поставленої мети і завдань студенти повинні отримати комплекс знань із дисципліни «Державна політика країн світу». Програма передбачає теми, вивчення яких є необхідним для оволодіння сукупністю знань та вмінь.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	вибіркова	
Семестр	5-й	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	42год.	
Семінарські заняття	42 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	66 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: https://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news/view_details&news_id=37023&lang=ukr&news_code=tsokur---vgen-georgijovich Кількість: 2 год. особисті – понеділок, з 9:00 до 11:30, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: thcokur2004@ukr.net	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=5599	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК01. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Опитування на практичних заняттях
ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	Відповіді на практичних заняттях Написання есе
ЗК 03. Здатність розробляти проєкти та управляти ними.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями	Опитування на практичних заняттях
ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	Написання есе
ЗК.07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми	Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.	Розробка презентації до ІДЗУсний захист
СК02. Спроможність здійснювати фахову педагогічну та/або науково-педагогічну діяльність у закладах освіти.	Участь у практичних заняттях
СК 03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.	Написання есе
СК 06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	Участь у практичних заняттях
СК 08. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати політичні дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
ПР01. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.	Участь у практичних заняттях
ПР02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
ПР03 Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.	Участь у практичних заняттях
ПР05 Планувати, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт відповідно до встановлених вимог.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
ПР08 Розробляти і реалізувати наукові та прикладні проєкти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру
ПР09 Пропонувати власні способи вирішення політологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання	Участь у практичних заняттях

3.Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Сутність та особливості державної політики країн.

Тема 1. Визначення та сутність державної політики. Концептуальні засади державної політики. Специфіка визначення державної політики. Передумови становлення державної політики. Політико - управлінські основи державна політики. Державна політика як система. Суб'єкти формування державної політики. Взаємозв'язок державної політики та розвитку суспільства. Державна політика-державне управління: методологічні основи.

Тема 2. Формування і здійснення державної політики.

Державна політика і державне управління: співвідношення понять та реалізації. Середовище та складові державної політики. Інструментарій державної політики. Особливості та варіанти реалізації державної політики. Критерії та оцінка ефективності здійснення державної політики. Територіальні та галузеві особливості реалізації державної політики країн світу. Особливості зовнішньої і внутрішньої державної політики країн світу. Факторів та чинники що визначають специфіку творення та реалізує державної політики країн світу.

Тема 3. Державної політики в різних політико-управлінських галузях.

Особливості галузевої структуризації державної політики. Державна політика в основних галузях політики та державного управління. Пріоритетні напрямки та галузі державної політики. Специфіка реалізації державна політика щодо управління соціальними процесами суспільства. Трансформація галузевої моделі реалізації державної політики сьогодення.

Тема 4. Державна політика та політичний розвиток.

Політична система суспільства як основа політичного розвитку. Політична влада і державне управління: сутність та характер взаємодії.

Основні тенденції і особливості реформування простору взаємодії політичних інституцій, державного управління та державної політики сучасної України та країн світу. Місце і роль регіонів в територіальному розподілі та галузевій моделі. Проблеми інтеграції. Освітній рівень населення та система державної політики.

Розділ 2. Особливості розробки та реалізації державної політики країн світу та сучасної України: національні пріоритети та галузева площина.

Тема 5. Основні галузеві напрямки та особливості формування та здійснення державної політики.

Структура та класифікація напрямків здійснення державної політики. Політичний та державно-управлінський сегмент державної політики. Економічний та виробничий сегмент державної політики. Гуманітарний та соціальний сегмент державної політики. Правничий та регуляторний сегмент державної політики. сегмент внутрішньої державної політики. Зовнішньополітичний та зовнішньоекономічний сегмент державної політики. Безпековий та військовий сегмент державної політики. Стратегічний та інноваційний сегмент державної політики. Екологічний сегмент державної політики.

Тема 6. Досвід ефективної широко- та вузькогалузевої моделей державної політики країн світу.

Досвід ефективної гуманітарний та соціальний державної політики Скандинавських та Північноєвропейських країн. Чинники успішності зовнішньополітичної, зовнішньоекономічної, безпекової та військовий державної політики США. Економічна та промислово виробнича політика Німеччини та Китаю. Інвестиційно-інноваційна модель державної політики Японії, Південної Кореї, Сінгапуру.

Тема 7. Творення та спроби реалізації галузевих сегментів державної політики України.

Особливості планування, творення та реалізації системи державної політики України. Практика

економічного районування і її взаємодія з політико-адміністративним устроєм країни. Класифікація видів, підвидів, різновидів та конкретних проектів, програм у системі державної політики України. Досягнення та невдачі у системі державної політики України. Найбільш важливі та актуальні види державної політики України та особливості їх реалізації. Зарубіжний досвід у розробці та здійсненні політичного та державного управління через систему проектів державної політики України. Перспективні напрямки реалізації державної політики України.

Тема 8. Перспективи та виклики сьогодення в контексті спроб реалізації державної політики країн світу.

Глобальні проблеми людства та сучасна система національних моделей державної політики країн світу. Методи та перспективи залягодження екологічних, соціальних проблем через розробку та реалізацію ефективної комплексної чи галузевої системи державної політики країн світу. Демографічна криза та спроби її залягодження через систему державної політики країн світу. Міграційна криза сьогодення як виклик ефективності політико-управлінської діяльності країн центральної та західної Європи. Криза в зовнішньополітичному та зовнішньоекономічному сегменті державної політики країн світу. Зростання терористичної загрози та посилення протистояння країн з різною системою суспільно-політичних відносин.

Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Сутність та особливості державної політики країн.	4		<i>щотижня</i>
	Формування і здійснення державної політики.	4		<i>щотижня</i>
2	Державної політики в різних політико-управлінських галузях.	6		<i>щотижня</i>
	Державна політика та політичний розвиток.	6		<i>щотижня</i>
3	Основні галузеві напрямки та особливості формування та здійснення державної політики.	6		<i>щотижня</i>
	Досвід ефективної широко- та вузькогалузевої моделей державної політики країн світу.	6		<i>щотижня</i>
4	Творення та спроби реалізації галузевих сегментів державної політики України.	6		<i>щотижня</i>
	Перспективи та виклики сьогодення в контексті спроб реалізації державної політики країн світу.	4		<i>щотижня</i>
Разом		42		

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Сутність та особливості державної політики країн.	4		<i>щотижня</i>
	Формування і здійснення державної політики.	4		<i>щотижня</i>
2	Державної політики в різних політико-управлінських галузях.	6		<i>щотижня</i>
	Державна політика та політичний розвиток.	6		<i>щотижня</i>
3	Основні галузеві напрямки та особливості формування та здійснення державної політики.	6		<i>щотижня</i>
	Досвід ефективної широко- та вузькогалузевої моделей державної політики країн світу.	6		<i>щотижня</i>
4	Творення та спроби реалізації галузевих сегментів державної політики України.	6		<i>щотижня</i>
	Перспективи та виклики сьогодення в контексті спроб реалізації державної політики країн світу.	4		<i>щотижня</i>
Разом		42		

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	<ol style="list-style-type: none"> Адміністративно-правова політика як нормотворча діяльність державної влади. Аналіз державної політики як сфера професійної діяльності державних службовців. Визначення пріоритетів державної політики. Вплив глобалізації на формування та реалізацію державної політики. Вплив груп інтересів на формування державної політики України. Державна етнополітика. Державна освітня політика в Україні: сутність та механізми формування. Державна політика в Україні як сфера реалізації суспільно значущих інтересів. Державна політика і демократичне врядування. Державна політика підвищення добробуту в сучасному розумінні. Державна регуляторна політика у сфері охорони та використання природних ресурсів Ефективність державних програм. Ефективність української державної політики. Зарубіжний досвід аналізу ефективної державної політики. Інструменти державної політики та їх удосконалення. Методи державної політики. 	20	
2	<ol style="list-style-type: none"> Механізм формування державної політики. Механізми оптимізації участі громадськості у політиці й державному управлінні. Механізми оцінювання та реалізації державної політики. Механізми реалізації державних екологічних програм. Місце і роль консультацій із громадськістю в процесі вироблення державної політики Моделі освітньої політики зарубіжних країн. Моніторинг державної політики та програм. Морально-психологічні чинники участі особи в політиці й державному управлінні. Освітня політика в країнах світу: сучасні проблеми формування та реалізації. Основні чинники, що заважають ефективному процесу формування дієвої освітньої державної політики. Особливості реалізації державної політики органами виконавчої влади України. Особливості реалізації державної політики у сучасному глобалізованому світі 	16	
3	<ol style="list-style-type: none"> Особливості функціонування соціальних процесів та соціального розвитку в українському суспільстві. Оцінювання державної політики. Параметри, що впливають на динаміку та ефективність реалізації державної політики. Перспективи впровадження в Україні ефективної моделі державної політики. Політична влада, державна політика та державне управління: характеристика взаємозв'язку. Політична культура як чинник становлення і розвитку громадянського суспільства. Порівняльний аналіз західних моделей державної політики і українських реалій. Правова політика як особлива форма вираження державної політики. Принципи державної політики у сфері культури як утілення ідеології розвитку людського потенціалу. Принципи державної політики. Прозорість і відкритість у виробленні державної політики. Реалізація державної політики у сфері етнонаціонального розвитку. Ресурси державної політики. Сутність цільових програм як інструментів державної політики. Розробка регіональних програм комплексного розвитку соціальної інфраструктури. Система міжнародної безпеки в контексті державної політики. Соціальні процеси в системі суспільного буття. 	15	
4	<ol style="list-style-type: none"> Суб'єкти державної політики. Сутність аналізу державної освітньої політики. Сутність та специфіка державної політики у сфері культури. Сучасні тенденції та ймовірні перспективи соціально-демографічних процесів. Типології державної політики як предмета її формування та реалізації. Особливості державної політики України. Формування методики обрання пріоритетів державної політики. Формування методики оцінки реалізації державної політики. Формування сучасних соціально-ціннісних концепцій державного управління. Формування сучасної моделі регіональної політики. Формування та реалізація державної політики. Функції державних службовців у процесі формування державної політики України. Характеристика системної природи державної політики. Ціннісні виміри державної політики і державного управління в Україні та країнах світу. Шляхи і механізми вдосконалення системи державно-владних відносин та реалізації державної політики в Україні та країнах світу. 	15	
Разом		66	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – Відповідь на практичному занятті. Робота у групі	Питання для підготовки: Теоретичне завдання 1 1. над наскрізним практичним завданням, поставленим викладачем – розробкою ділової гри «Моделювання прийняття рішень в системі державної влади та місцевого самоврядування» – протягом семестру. Студент може отримати мах 3 бали – на кожному практичному занятті. інноваційної діяльності	3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю необґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабка знання теоретичних джерел. Тест: мах 1 бал оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності.	10

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
2	Теоретичне завдання – Письмова контрольна робота	Питання для підготовки: Теоретичне завдання 2. Письмова контрольна робота – двічі на семестр. Контрольна робота складається з двох питань (мах 4,5 бали кожне) – теоретичного (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття) та практичного (створити схему органу державної влади чи органу місцевого самоврядування однієї з провідних світових держав).	3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю необґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабка знання теоретичних джерел. Тест: мах 1 бал оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності.	10

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
3	Практичне завдання – Індивідуальне письмове завдання	Практичне заняття 1 у вигляді реферату або есе виконується за бажанням студента. Теми рефератів та есе на вибір студента зазначені у розділі «Методичне забезпечення самостійної роботи». Гранична кількість індивідуальних письмових завдань – не більше 1 реферату або 1 есе за семестр. Усі письмові завдання подаються виключно через платформу Moodle.	3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю необґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабка знання теоретичних джерел. Тест: мах 1 бал оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності.	10

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
3	Практичне завдання 2 – Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ)	варто обрати тим, хто володіє базовими методами наукового аналізу та прагне поглибити власні навички наукової аргументації в сфері дослідження проблем державного управління та місцевого самоврядування. Тема ІДЗ обирається впродовж перших двох тижнів семестру з переліку запропонованих тем за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3688 . Результати ІДЗ можуть стати основою для доповідей на студентських науково-практичних конференціях. Методичні рекомендації до виконання ІДЗ та критерії оцінювання див. на сторінці курсу у Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=821	3 бали - повна змістовна відповідь на всі завдання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції; 2 бали - авторська позиція заявлена, але повністю необґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 1 бал - поверховий виклад матеріалу, слабка знання теоретичних джерел. Тест: мах 1 бал оригінальним дослідженням; присутні орфографічні, синтаксичні та стилістичні помилки; автор дотримується принципів академічної доброчесності.	10

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Питання для підготовки: 2. Державна політика: сутність та механізми формування. 3. Державна політика як сфера реалізації суспільно значущих інтересів. 4. Державна політика і демократичне врядування. 5. Механізми оптимізації участі громадськості у політиці й державному управлінні. 6. Моніторинг державної політики та програм. 7. Морально-психологічні чинники участі особи в політиці й державному управлінні. 8. Освітня політика в країнах світу: сучасні проблеми формування та реалізації. 9. Основні чинники, що заважають ефективному процесу формування дієвої освітньої державної політики. 10. Особливості реалізації державної політики у сучасному глобалізованому світі. 11. Параметри, що впливають на динаміку та ефективність реалізації державної політики. 12. Політична влада, державна політика та державне управління: характеристика взаємозв'язку. 13. Порівняльний аналіз західних моделей державної політики.. 14. Принципи державної політики у сфері культури як утілення ідеології розвитку людського потенціалу. 15. Прозорість і відкритість у виробленні державної політики. Система міжнародної безпеки в контексті державної політики. 16. Типології державної політики як предмета її формування та реалізації. 17. Особливості державної політики України. 18. Формування методики оцінки реалізації державної політики. 19. Формування сучасних соціально-ціннісних концепцій державного управління. 20. Сучасні моделі регіональної політики. 21. Функції державних службовців у процесі формування державної політики. 22. Ціннісні виміри державної політики і державного управління в країнах світу. 23. Шляхи і механізми вдосконалення системи державно-владних відносин та реалізації державно політики країнах світу. 	<p>2 питання, відповідь на кожне оцінюється у 5 балів 5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	10
		Тести - 10 питань, розміщені у Moodle.	1 бал за кожную правильну відповідь. На проходження тесту дається 15 хвилин і одна спроба	10
	Практичне завдання	захист групового проекту	<p>20-18 – проект виконаний повністю у відповідності до вимог, логічно структурований, ґрунтується на оригінальній ідеї, спрямований на вирішення актуальної соціальної проблеми.</p> <p>17-14 – проект виконаний повністю у відповідності до вимог, логічно структурований, ґрунтується на тривіальній ідеї, не спрямований на вирішення актуальної соціальної проблеми.</p> <p>13-10 – проект не виконаний повністю у відповідності до вимог, логічно структурований, має незавершений характер.</p> <p>9-5 – відсутня чітка структура, описовий характер</p> <p>4-1 – проект фрагментарний, відсутня логіка та структура</p>	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Андріяш В. І. Державна політика: концептуальні аспекти визначення [Електронний ресурс] / В. І. Андріяш // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2013. – № 9. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=626>.
3. Браєн Г. Визначення державної політики // Аналіз політики для реального світу / Браєн Гогвуд, Луїс Ган ; [пер. з англ. А. Олійник]. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – С. 34–41.
4. Бакуменко В. Д., Надолішній П. І. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. пос. / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній. – К. : Міленіум, 2003. – 256 с.
5. Валевський О. Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження : [монографія] / О. Л. Валевський. – К. : НІСД, 2001. – 242 с.
6. Гладуняк Іван. Конституція як основа формування та реалізації державної політики / І. Гладуняк // Віче. – 2007. – № 21/22. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/733/>
7. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження в Україні : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. В.Рєбкала, В.Тертички. – К. : Вид-во НАДУ, 2000. – 232 с.
8. Економічний розвиток і державна політика : [навч. посіб.] / [Ю. Бажал, О. Кілієвич, О. Мертенс та ін.] ; за заг. ред. Ю. Сханурова, І. Розпугенка. – К. : Вид-во УАДУ, 2001. – 480 с.
9. Енциклопедичний словник з державного управління / [укл. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін.] ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.
10. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / авт. кол. : Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валевський та ін. ; за заг. ред. В. А. Рєбкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова. – К. : НАДУ, 2010. – 300 с. – С. 10

Додаткова

11. Кучеренко О. Державна політика: аналіз сучасних політологічних концепцій / О. Кучеренко // Актуальні проблеми реформування державного управління в Україні : Мат. наук.-практ. конф. – К. : Вид-во УАДУ, 1997. – С. 279-281.
12. Музиченко Г.В. Державна політика України: основи визначення та аналізу в межах політичної науки / Г.В. Музиченко. – Режим доступу: <http://gisap.eu/ru/node/504>
13. Пал Л. А. Аналіз державної політики / Л. А. Пал; пер. з англ. І. Дзюби. – К.: Основи, 1999. – 422 с.
14. Пірен М. І. Публічна політична діяльність : навч. посіб. / М.І. Пірен. – К.: НАДУ, 2009. – 288 с.
15. Романов В. Є. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження / В. Є. Романов, О. М. Рудік, Т. М. Брус. – Дніпропетр. : ДРІДУ НАДУ, 2003. – 72 с.
16. Рябічко О. В. Державна політика регулювання підприємницької діяльності: механізми формування / О. В. Рябічко // Актуальні проблеми державного управління. – 2011. – № 1 (39). – С. 72-76. Режим доступу: <http://www.stationline.org.ua>
17. Тертичка В.В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні / В. В. Тертичка. – К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. – 750 с.
18. Державна політика : підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред.кол.:Ю. В.Ковбасюк (голова),К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К.:НАДУ, 2014. – 448 с.

Інформаційні ресурси

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL : <http://vnz.org.uazakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>. 34.
2. Про освіту : Закон України від 5.09.2017 р. № 2145-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL : <http://www.prof.univ.kiev.ua/prof/home/2010-12-22-00-05-45/2-events/571--2015-2025-.html>
4. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін : практикум. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 152 с. URL: <http://lirak.com.ua/preview/12352.pdf>
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Київ, 2016. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>

10. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За бажанням студентів результати проходження курсів підвищення кваліфікації, стажувань, онлайн-курсів, тощо можуть бути зараховані у якості результату засвоєння відповідного змістового модулю дисципліни.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ:** <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

v_banakh@znu.edu.ua Гар

яча лінія:

(061) 227-12-76

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>